

Sosyal Medyaya İlişkin 5651 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da ("5651 Sayılı Kanun") Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 29 Temmuz 2020'de Meclis'te kabul edildi ve 31 Temmuz 2020'de Resmi Gazete'de yayımlandı. Uzun zamandır gündemde olan ve sosyal medya düzenlemeleri olarak anılan kurallar esaslı değişiklikler getirmekte.

Bu kanun değişiklikleri ile 5651 sayılı Kanun'a ek hükümler eklenmiştir. Esasen sosyal medya hakkında benzeri düzenlemelerin pek çok ülkenin gündeminde olduğu görülmektedir, esas alınan Alman düzenlemesi olan Sosyal Networkler Yaptırım Yasası (Network Enforcement Act (Netzdurchsetzungsgesetz, NetzDG) Ocak 2018'den itibaren geçiş süreçlerini tamamlayarak yürürlüğe girmiştir. Almanya yanında, İngiltere, İtalya ve Hollanda'da benzeri hususlarda taslak çalışmalar bulunmakta, Fransa'da ise, Mayıs 2020'de internette nefret söylemini engellemeye yönelik bir yasal düzenleme kabul edilmiştir. Tüm bu yeni düzenlemeler de ilgili ülkelerde yoğun bir şekilde tartışılmış ve eleştirilmiştir.

5651 Sayılı Kanun kapsamında yapılan değişiklikleri sosyal ağ sağlayıcılara ilişkin değişiklikler ve diğer değişiklikler olarak iki başlık altında incelemek mümkün. Sosyal ağ sağlayıcılara ilişkin değişiklikler 1 Ekim 2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olup diğer değişiklikler Resmi Gazete'de yayımlandıkları tarihte yürürlüğe girmiştir.

Sosyal Ağ Sağlayıcılara İlişkin Değişiklikler

- 5651 Sayılı Kanun'a ilk kez Sosyal Ağ Sağlayıcısı kavramı eklenmiştir. Buna göre sosyal ağ sağlayıcısı, sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses, konum gibi içerikleri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşımlarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişileri ifade eder.
- Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ("Kurum"), adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi ve kişiler tarafından 5651 Sayılı Kanun kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılması ve 5651 Sayılı

GÜN + PARTNERS

AVUKATLIK BÜROSU

Kanun kapsamındaki diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini temin için yetkili en az bir kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirlemek ve bu kişinin kimlik ve iletişim bilgilerini Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Temsilci gerçek kişi olması halinde Türk vatandaşı olmak zorundadır. Sosyal ağ sağlayıcı ayrıca bu kişinin iletişim bilgilerine kolayca görülebilecek ve doğrudan erişilebilir bir şekilde internet sitesinde yer verecektir.

- Temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcı için 5 aşamalı bir yaptırım sistemi öngörülmüştür. Bunlar özetle şu şekildedir:

1.

1. Kurum tarafından sosyal ağ sağlayıcıya bildirimde bulunulacak; bildirimden itibaren otuz gün içerisinde bu yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, sosyal ağ sağlayıcısına 10 milyon Türk lirası idari para cezası verilecektir.
2. Bu cezanın tebliğinden itibaren otuz gün içerisinde sorumluluk yerine getirilmezse 30 milyon Türk lirası tutarında ikinci bir ceza kesilecektir.
3. İkinci kez verilen cezadan sonra sorumluluk yerine getirilmezse, Türkiye’de mukim veri mükellefi gerçek ve tüzel kişiler tarafından sosyal ağ sağlayıcısına yeni reklam verilmesi yasaklanacaktır; bu durumda yeni sözleşme kurulması ve buna ilişkin para transferi yapılması mümkün olmayacaktır.
4. Reklam yasağından itibaren üç ay içinde sorumluluk yerine getirilmezse, internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması için Kurum tarafından sulh ceza hâkimliğine başvurulabilecektir.
5. Başvurunun kabulüne ilişkin hakim kararının uygulanmasından itibaren otuz gün içerisinde temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, sosyal ağ sağlayıcısının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranında daraltılması için Kurum tarafından sulh ceza hâkimliğine başvurulabilecektir.

Temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi halinde, verilen idari para cezalarının dörtte biri tahsil edilecek, reklam yasağı kaldırılacak ve hâkim kararları kendiliğinden hükümsüz kalacaktır.

- Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, 5651 Sayılı Kanun’un 9 ve 9/A maddeleri kapsamında kişilik haklarını veya özel hayatın gizliliğini ihlal eden içeriklere yönelik olarak yapılacak başvurulara, başvurudan itibaren en geç 48 saat içinde cevap vermekle yükümlü olacaktır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya 5 milyon Türk lirası idari para cezası uygulanacaktır.

Sosyal ağ sağlayıcılar, bu yükümlülüklerini yerine getirmek üzere bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli çalışmalarını tamamlamakla yükümlüdür.

- Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, kendisine bildirilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ve yukarıda bahsedilen başvurulara ilişkin istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren raporları 6 aylık dönemlerle Kurum’a bildirecektir. Bu raporların ilki, 2021 yılı Haziran ayında Kurum’a sunulacaktır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya, 10 milyon Türk lirası idari para cezası uygulanacaktır.
- Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılar hakkında 5651 Sayılı Kanun’un “İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararları ile yerine getirilmesi” başlıklı 8. maddesi ile “Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi” başlıklı 8/A maddesi kapsamında verilecek olan idari para cezaları 1 milyon Türk lirası olarak, “İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararları ile yerine getirilmesi” başlıklı 8. maddesi ve “İçeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi” başlıklı 9. maddesi kapsamında verilecek olan adli para cezaları ise elli bin gün olarak verilecek, idari para cezasını gerektiren bu

ihlallerin bir yıl içinde her bir tekrarında cezalar bir kat artırılarak uygulanacaktır.

- Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılara veri lokalizasyonuna ilişkin yükümlülük getirilmiş olup, söz konusu sosyal ağ sağlayıcılar Türkiye’deki kullanıcıların verilerini Türkiye’de barındırmakla yükümlüdür.
- Hukuka aykırılığı hâkim veya mahkeme kararı ile tespit edilen içeriğin sosyal ağ sağlayıcıya bildirilmesi durumunda, bildirimle rağmen 24 saat içinde içeriği çıkarmayan veya içeriğe erişimi engellemeyen sosyal ağ sağlayıcı, doğan zararların tazmin edilmesinden sorumlu olacaktır.
- Sosyal ağ sağlayıcının yukarıda belirtilen yükümlülükleri, içerik veya yer sağlayıcısı olmasından doğan sorumluluk ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacaktır.

Diğer Değişiklikler

- Trafik bilgisi tanımı, port bilgisini de içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.
- 5651 Sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezaları, muhatabın yurt dışında bulunması halinde Kurum tarafından internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile de tebliğ edilebilecektir. Bildirimin yapıldığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda tebligat yapılmış sayılacaktır.
- Yer sağlayıcılık bildiriminde bulunmayan veya 5651 Sayılı Kanun’daki yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcılar hakkında uygulanacak idari para cezasının oranı yüz bin Türk Lirası’ndan bir milyon Türk Lirası’na kadar olacak şekilde tekrar belirlenmiştir.
- 5651 Sayılı Kanun’un 8. maddesinde yapılan değişikliklerle kalatog suçlar halinde, 9. maddesinde yapılan değişikliklerle ise kişilik haklarının ihlali halinde uygulanacak yayına erişimin engellenmesi yaptırımına alternatif bir yaptırım olarak içeriğin çıkarılması imkanı da getirilmiştir. Bu düzenleme ile, yalnızca ilgili maddeler kapsamında suç veya ihlal oluşturduğuna karar verilen içeriğin çıkarılmasının mümkün olduğu

